

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 140 van het Reglement van Orde, en de daarop door de regering schriftelijk gegeven antwoorden

5

Vragen van de leden **Kohnstamm** (D66), **Jurgens** (PvdA), **Platvoet** (GL), **Ten Hoeve** (OSF) en **Kox** (SP) op 12 november 2003 meegedeeld aan de Minister-President inzake verwijzing naar de Joods-Christelijke waarden in de preambule van de Grondwet voor de EU.

1

Is het in overeenstemming met de werkelijke gang van zaken dat de Nederlandse regering in de IGC-bijeenkomst van 4 oktober jl. aandacht heeft gevraagd «voor de opname van een verwijzing naar de Joods-Christelijke waarden in de preambule» van de Grondwet voor EU (Verslag van de openingszitting van de intergouvernementele conferentie in DIE/598/03)?

2

Waar, wanneer en hoe heeft de Tweede Kamer zich zodanig met u verstaan dat u meende zich in de Eerste Kamer op 4 november jl. er met recht op te kunnen beroepen dat u van de Tweede Kamer het «mandaat» heeft gekregen om – in weerwil van de aangenomen motie Van der Laan c.s. – in de IGC namens de Nederlandse regering te bepleiten dat alsnog in de preambule van de Grondwet voor Europa een verwijzing naar de Joods-Christelijke traditie wordt opgenomen?

Antwoord

Antwoord van de heer **Balkenende** (minister-president, minister van Algemene Zaken). (Ontvangen 17 november 2003.)

1

Ik heb op de openingsbijeenkomst van de IGC op 4 oktober jl. aandacht gevraagd voor de onevenwichtigheid in de preambule van de ontwerp-Grondwet, waar in de eerste alinea wel gewag wordt gemaakt van de humanistische waarden, maar niet van de Joods-Christelijke traditie.

2

In het debat met de Tweede Kamer over de Staat van de Unie op 2 oktober heb ik in eerste termijn nadrukkelijk aangegeven dat het niet gaat om het opnemen van de Joods-Christelijke waarden of grondslag in de Europese Grondwet. Ik heb verduidelijkt dat ik slechts heb gepleit voor een vermelding van de Joods-Christelijke traditie in de eerste alinea van de preambule. De Joods-Christelijke traditie heeft immers in de ontstaansgeschiedenis van Europa een belangrijke rol gespeeld. Ik heb aangegeven van mening te zijn dat deze traditie, naast de humanistische waarden, een vermelding verdient in de eerste alinea van de preambule. Tevens is door mij aangegeven dat de regering zich bewust is van de gevoeligheden in het parlement en dat derhalve

prudent met deze kwestie zal worden omgegaan. In tweede termijn is daar vervolgens niet op gereageerd door de leden van de Tweede Kamer, hetgeen mij tot de conclusie heeft gebracht dat zich op dit punt geen blokkades hadden afgetekend.